

10- Mezhep imamlarına neden uyuyoruz? Cevap ayette!

9. Delil: “Emanetleri Ehline Verin!” - Nisa Suresi 58

“Ben aklıma göre fetva veririm” diyen, aslında şunu demek istiyor: “Ben, 100 bin hadis ezberleyen o âlimlerden daha iyi anlarım.” Vallahi bunları kandıran şey neyse çok etkili... Koca müctehidlerin görüşünü, Google aramasıyla çürütmeye çalışmak da ayrı bir başarı(!). **Ama biz o tuzağa düşmeyelim. Kur’an ne buyuruyor, haydi bakalım...**

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا ۚ

“Allah size, emanetleri ehline vermenizi emrediyor.” (Nisa, 58)

Bu ayet; sadece tarihi bir olayın değil, **bugünün mezhepsizlik fitnesine karşı da kıyamete kadar geçerli olan bir kuralın** altını çiziyor: **Emanet, ehline verilir.**

Ayetin iniş sebebi nedir?

Efendimiz (s.a.v.), Mekke’yi fethettiğinde Kâbe’nin anahtarı bir müşrik olan Osman bin Talha’nın elindeydi. Hz. Ali, anahtarı zorla aldı ve Kâbe’yi açtı. Daha sonra sahabeler, bu kutsal görevi kendilerinde toplamak istediler. Ama... Allah’tan emir geldi: **“Emanetleri ehline verin!”** Ve Resûlullah, anahtarı tekrar Osman’a iade etti. Bunun üzerine Osman bin Talha, bu adaleti görünce **kelime-i şهادet getirdi** ve Müslüman oldu.

Ayetin bu vesileyle inmiş olması, hükmünün sadece o hâdiseye mahsus olduğunu göstermez. Bu bir kaidedir. **Her işte, her zaman, her yerde geçerli olan ilahî bir kuraldır: Emanet = Liyakat**

Peki bugün neyin ehliyeti söz konusu? Bugün tartıştığımız mesele şu: **İçtihat yapma, fetva verme, delillerden hüküm çıkarma yetkisi kimindir?** Yani: Kur’an’dan ve sünnetten doğru anlamlar çıkarma, icma ve kıyasla doğru hükme ulaşma yetkisi...bu da bir **emanettir**. O hâlde şimdi, **Kur’an’ın “ehline verin” dediği bu büyük emaneti** kimin alabileceğini sorgulamak zorundayız.

Emanetin Ehli Kimdir?

Hadis hafızlarının bile **mezhep imamlarına uyduğu** bir ortamda, 100.000 hadis ezberleyen hadis hafızı âlimlerin bile **kendi görüşünü değil, mezhebini takip ettiği** bir hakikatte, bu işin ehli kim olabilir?

Cevap çok net:

Fıkıh ilminin ilk üç tabakasında yer alan müctehid âlimlerdir. Yani:

1. Müctehid-i fi's-Şer
2. Müctehid-i fi'l-Mezheb
3. Müctehid-i fi'l-Mesele

Ve bu üç tabakanın da neredeyse **son temsilcileri asırlar önce yaşamıştır**. Yani şu anda bu emaneti alacak ehil kalmamıştır. Demek ki bugün, ilim ehli olmadıkları halde ilim ehli gibi gözükenler, emanete layık olmadıkları halde bu emaneti **taşıyormuş gibi yapanlar**, sadece **emanete ihanet ediyorlar**.

İmamı Malik ki; **sünnete son derece bağlı biriydi. Hz. Peygamber (sav)'e de ileri derecede saygılıydı. Yaşlandığı zamanlarda bile Medine'de herhangi bir hayvana binmez ve: "Allah'ın peygamberinin medfun olduğu bu şehirde ben hayvana binemem. Resulullah'ın bedeninin gömülü olduğu bir toprağa basmaktan hayâ ederim" derdi. Hadis rivayet edeceği zaman önce abdest alır, temiz ve yeni elbiseler giyer, güzel kokular sürünür sonra büyük bir saygı ve vakar içinde hadisi naklederdi. Acaba böyle bir edep abidesi mi fetvada ehildir? Yoksa bu zamanın edepsizleri mi?**

İmam Malik, Resulullah'ın mübarek bedeninin yattığı toprağa hayvanla basmaya utanırken, Hadis nakletmeden önce abdest alıp temiz elbise giyerken, "Mescitte hadis rivayet eden 70 kişiden hiçbirini ehil görmedim" diyerek titizlik gösterirken...

Bugünün mealcisi, bu nezaketi bırak, **adabın yanından bile geçmemişken**, nasıl olur da fetvaya, içtihadı cüret eder?

Peki şimdi gelelim acı tabloya: Bugün bazıları çıkıyor ve diyor ki: "Biz de Kur'an'dan hüküm çıkarırız, mezhep imamlarına gerek yok." Acaba bu zamandaki ictihad heveslileri, ictihad yaparken hadislere müracaat etmeyecekler mi? Eğer edeceklerse ki, etmek zorundalar. Zira birçok meselenin hükmü hadislerde açıklanmıştır.

Ama aynı kişiler:

- Hadis öğrenmek için yine **Ahmed bin Hanbel'in Müsned'ini**,
- Yine **İmam Malik'in Muvatta'sını**,
- Ve diğer mezhep imamlarının kitaplarını okuyor.

Yani ilmini onlardan öğreniyor, ama sonra dönüp onlara kafa tutuyor. Bu hâl; hocandan aldığın dersle hocanı inkâr etmeye benzer. Bu düpedüz nankörlük ve cehaletin zirvesidir. Hadis kitaplarını mezhep imamlarından okuyup, sonra "Ben mezhep tanımam" diyene ne denir? Emaneti o kişilere verdiğini söyleyip, sonra onların emanetini gasp edene ne denir? Bu tavır ne **akıl sahibine** ne de **iman sahibine** yakışır.

SONUÇ: Ayet ne diyor? "Allah size, emanetleri ehline vermenizi emrediyor."

Bu açık emre göre:

- **İçtihad bir emanettir.**
- **Fetva vermek bir emanettir.**
- **Kur'an'dan hüküm çıkarmak bir emanettir.**

Ve bu emanetin ehli: Mezhep imamlarıdır. Onların oluşturduğu ilk üç tabakadaki âlimlerdir. Geriye kalan bizlerse ancak **onların izinden giden talebeler olabiliriz.**

Bunların hali şuna benziyor. Bir adam, yüzme öğrenmek için can simidi alır. Sonra simide bakıp, “Ben bunu tanımam, artık yüzmeyi öğrendim” derse, İlk dalgada boğulur. Senin hâlin de aynıdır. **Mezhep imamları senin can simidindir.** Onları bırakma, yoksa boğulursun.